

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 80

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi.....	4
• Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi.....	11
• 2/1649 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	12
- Genel Gerekçesi	12
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi.....	13
• Dışışleri Komisyonu Raporu.....	14
- Muhalefet Şerhleri	17
- Dışışleri Komisyonunun Benimsediğı 27'nci Yasama Dönemine Ait Rapor.....	19
- Teklif Metni.....	25
- Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin	25
• Anlaşma Metni.....	26

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z- 90666677-599-180451

2 Ekim 2023

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/5027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
2	2/5038	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
3	2/1781	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
4	2/2783	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
5	2/2278	Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması
6	2/2935	Matrah Aşındırma ve Kâr Kaydırmanın Engellenmesine Yönelik Vergi Anlaşmaları ile İlgili Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Çok Taraflı Sözleşme
7	2/1897	Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Karar

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
8	2/1912	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Karar
9	2/4162	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47'nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21'inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/4/442 Sayılı Karar
10	2/2370	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
11	2/3910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
12	2/4291	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
13	2/3378	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması
14	2/1532	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
15	2/1548	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma
16	2/2984	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
17	2/1194	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
18	2/2024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
19	2/4188	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşması
20	2/3141	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Kraliyet Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
21	2/5025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
22	2/5026	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
23	2/3537	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İşbirliği Çerçeve Anlaşması
24	2/2021	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması
25	2/4323	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma ve Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
26	2/4416	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
27	2/4417	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması ve Notalar
28	2/4418	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma İş Birliği Anlaşması
29	2/4706	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
30	2/4911	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
31	2/5024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma
32	2/4292	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İşbirliği Protokolü ve Notalar
33	2/3706	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İşbirliği Anlaşması
34	2/4650	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mali ve Teknik İş Birliğine İlişkin Çerçeve Anlaşması
35	2/1459	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/1545	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşma
37	2/3445	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması
38	2/4529	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşması
39	2/1593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslami Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
40	2/1794	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması
41	2/1949	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
42		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekretaryası İçin Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolü
43	2/4814	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
44	2/1776	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
45	2/3536	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/3543	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
47	2/4891	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
48	2/2847	İslam Konferansı Örgütünün İmtiyaz ve Muafiyetlerine Dair Sözleşme
49	2/2664	İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notalar
50	2/3004	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma ve Notalar
51	2/2023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşması
52	2/2058	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma
53	2/2025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27’nci Yasama Dönemi’nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1649)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 433683 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.04.2019

Mustafa Şentop
Tekirdağ

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması” 27 Haziran 2016 tarihinde Panama şehrinde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasında denizcilik alanında aşağıda belirtilen konularda işbirliği mekanizmaları oluşturulması hedeflenmektedir;

- a) Bürokratik engellerin asgariye indirilmesi,
- b) Deniz taşımacılığından kaynaklanabilecek çevresel tahribatın azaltılması,
- c) Gemiadamı belgelerinin karşılıklı olarak tanınması,
- ç) Taşımacılık faaliyetinde bulunan deniz araçlarının kaza yapması durumunda alınması gereken tedbirler,
- d) Ticari denizcilik faaliyetlerine katkı sağlanması,
- e) Gemiadamlarına, gemi diğer ülke limanındayken vizesiz karaya çıkma hakkı,
- f) Denizcilik alanında ortaya çıkabilecek hukuki uyumsuzlıklara çözüm bulunması.

Bahse konu Anlaşma ile iki ülke arasında denizcilik alanında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımlar için hukuki çerçevenin tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın seyir kanallarının inşası ve yönetimi konularında idari ve teknik uzmanlığın paylaşımı için işbirliği platformu kurulmasına ilişkin maddesi kapsamında, Kanal İstanbul Projesi için Panama ile teknik ve idari işbirliği yapılması öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-32641

21 Şubat 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Haziran 2016 tarihinde Panama şehrinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

29/12/2023

Esas No: 2/1649

Karar No: 64

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1649 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 26/12/2023 tarihinde yaptığı 6’ncı toplantısında görüşölmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

27'nci yasama döneminde görüşülememesi nedeniyle kadük kalan 2/1776 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, 03/10/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla yenilenmiştir. Teklif, 2/1649 esas numarası ile 04/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Komisyonumuzun 28'inci yasama dönemi 26/12/2023 tarihli 6'ncı toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti arasında 27 Haziran 2016 tarihinde Panama’da imzalanan ve iki ülke arasında denizcilik alanında belirlenen konularda iş birliği mekanizmaları oluşturulması, planlanan yatırımlar için hukuki çerçevenin tesis edilmesi ile Kanal İstanbul Projesi için teknik ve idari iş birliği yapılmasını amaçlayan Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Söz konusu Teklif 27'nci yasama döneminde 2/1776 esas numarasıyla Komisyonumuzda görüşülmüş, oy çokluğuyla kabul edilerek rapora bağlanmış ancak kanunlaşamayarak hükümsüz kalmıştır. 28'inci yasama döneminde 2/1649 esas numarasıyla yenilenerek tekrar görüşülmüş; İçtüzüğün 77'nci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca 27'nci yasama dönemi 385 sıra sayılı raporun ve metnin benimsenmesi oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

4. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Elazığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı ile Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakbak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Kürşad Zorlu</i>
Gaziantep	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Ceylan Akça Cupolo</i>	<i>Talih Özcan</i>
Bursa	Diyarbakır	Düzce
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tuğba Işık Ercan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Derya Ayaydın</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Namık Tan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Oğuz Kaan Salıcı</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Zafer Sırakaya</i> İstanbul	Üye <i>Süreyya Öneş Derici</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ziya Altunyaldız</i> Konya

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması'nın gerekçesinde Kanal İstanbul Projesi'ne dair şu ifadeler yer almaktadır:

"Bahse konu Anlaşma ile iki ülke arasında denizcilik alanında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımlar için hukuki çerçevenin tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın seyir kanallarının inşası ve yönetimi konularında idari ve teknik uzmanlığın paylaşımı için işbirliği platformu kurulmasına ilişkin maddesi kapsamında, Kanal İstanbul Projesi için Panama ile teknik ve idari işbirliği yapılması öngörülmektedir".

Bilindiği üzere günümüzde iklim krizi bütün dünyanın ortak sorunudur. Bu bağlamda, Kanal İstanbul Projesi Türkiye'nin ekolojik sistemine ciddi zararlar verebilecek nitelikte bir projedir. Bütün dünya ülkelerinin iklim krizine karşı yürüttüğü mücadelenin sürdürülmesi için, iklim krizi açısından en kırılgan bölgelerden biri olan Akdeniz havzasının en büyük şehirlerinden İstanbul'un geleceğini korumak için bu projeye karşı çıkmaktayız.

İklim krizinin yıkıcı etkileri ile mücadele etmemiz gerekirken Kanal İstanbul Projesi'nin bu şekilde desteklenmesi, ülkemizin ekolojik sistemine ağır bir darbe olacaktır.

Yukarıda belirtilen nedenle bu anlaşmaya muhalifiz.

Talih Özcan

Düzce

Namık Tan

İstanbul

Utku Çakırözer

Eskişehir

Oğuz Kaan Salıcı

İstanbul

Mehmet Güzelmansur

Hatay

Süreyya Öneş Derici

Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun teklifine dair muhalefet şerhi aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

2/1649 esas numaralı; İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi 'ne Şerhimiz:

Atlas Okyanusu ile Büyük Okyanusu birleştiren Panama Kanalı, bilindiği üzere, 1950'lerden bu yana şahit olunan, en kurak dönemini geçirmektedir. Asansörlü kilit sisteminin uygulandığı, 82 km uzunluğundaki bu kanaldan, her bir gemi geçişi için yaklaşık 200 milyon litre tatlı suya ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu kuraklık sebebiyle, geçişler için uygun koşullar sağlanamamakta, düşüşler yaşanmaktadır. Günde 36, yılda ortalama 14 bin gemi geçişi sağlanıyorken, günlük geçişler bugün 22 ile sınırlandırılmış ve beklenen yağış durumu gerçekleşmezse şubat ayında ise 18'e düşürülecektir. Öte yandan, El Nino fenomeninin neden olduğu kuraklık nedeniyle, geçiş rezervasyon pencereleri daraltılmış, gemilerin bekleme sürelerinde artışlar yaşanmaktadır. Rezervasyonsuz gemiler için bu durum daha da belirsizleşmekte, bu durumla karşı karşıya kalmak istemeyen gemiler rotalarını değiştirmekte ve uzayan yolları tercih etmek zorunda kalmaktadır. Dolayısıyla hem maliyet artmakta hem de küresel iklim değişikliğine katkı sunularak, iklim dengesinin aleyhinde uygulamalar söz konusu olmaktadır.

Kanal İstanbul ile ilgili teknik ve idari ve teknik iş birliği yapılması öngörülen bu **anlaşmaya şerh düşüyoruz.**

Ceylan Akça Cupolo

Diyarbakır

Dışışleri Komisyonunun Benimsediğı 27’inci Yasama Dönemine Ait Rapor

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

26/12/2022

Esas No: 2/1776

Karar No: 229

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1776 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 13/12/2022 tarihinde yaptığı 40’ıncı toplantısında görüşölmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 21/2/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması, 5/4/2019 tarihinde Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/1776 esas numaralı Kanun Teklifi, 29/4/2019 tarihinde, esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 13/12/2022 tarihli 40’ıncı toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti arasında 27 Haziran 2016 tarihinde Panama’da imzalanan ve iki ülke arasında denizcilik alanında belirlenen konularda iş birliği mekanizmaları oluşturulması, planlanan yatırımlar için hukuki çerçevenin tesis edilmesi ile Kanal İstanbul Projesi için teknik ve idari iş birliği yapılmasını amaçlayan Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; ¹

Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı tarafından;

Panama’nın, Latin Amerika coğrafyasındaki stratejik konumu, istikrarlı ve büyüyen ekonomisiyle ülkemiz açısından önemli bir ticaret ortağı, önemli bir ülke olduğu; bankacılık ve finans, lojistik faaliyetleri ile ülkemizin ilgisini çektiği ve Latin Amerika bölgesinde son on yıldır en hızlı büyüyen ülke konumunda olduğu,

2014 ve 2015 yıllarında karşılıklı olarak büyükelçiliklerin açıldığı, ilişkilerin önemli bir ivme kazandığı, Panama ile 300 milyon dolarlık bir ticaret hacmine sahip olunduğu, Dışişleri Bakanı tarafından Nisan 2021’de Panama’nın ziyaret edildiği bu vesileyle Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının imzalandığı,

Panama’ya olan Türk Hava Yolları sefer sayılarının arttığı,

Panama’nın dünyanın en büyük gemi kayıt sistemine sahip olduğu, bu kapsamda 7.980 geminin kayıtlı görüldüğü, Uluslararası Denizcilik Teşkilatı’nda da ağırlığı olan bir ülke konumunda olduğu, bu kapsamda Panama filosunun uluslararası denizcilik endüstrisinin yüzde 12’sini oluşturduğu, Panama bayraklı gemilerde çalışan vatandaşlarımızın mevcut olduğu ve bu gemilerden bir kısmının mülkiyetinin özel sektörümüze de ait olduğu,

Anlaşma ile Panama ile olan özellikle denizcilik, gemicilik alanındaki ilişkilerimize sağlam bir temel kazandırılacağı,

(1) Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=3078

Anlaşmayla denizcilik alanında ikili ilişkilerin düzenlenmesi, ikili işbirliğinin eşitlik, karşılıklı yarar ve yardım ilkeleri çerçevesinde geliştirilmesi, seyir emniyeti ve güvenliğinin arttırılması, iki ülke arasında deniz ticaretinin arttırılması, bürokratik engellerin kaldırılması, deniz taşımacılığının çevresel tahribatının azaltılması, gemi adamı belgelerinin karşılıklı olarak tanınması, denizcilik alanında meydana gelen hukuki uyuşmazlıklara temel bir metin oluşturulması, deniz ticareti alanında eş güdümün arttırılmasının amaçlandığı,

Panama'nın, Anlaşmanın yasal işlemlerini tamamladığı,
ifade edilmiş;

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı temsilcisi tarafından;

Panama filosunun millî sicilinde 317 adet gemimizin mevcut olduğu, Panama sicilinin ucuz bayrak devletlerinden biri olduğu ve vatandaşlarımızın bu filoda çalıştığı,

Panama ile bu anlamda ilişkilerin artırılarak herhangi bir sıkıntı durumunda hızlı diyalog kurulması için bu Anlaşmanın 2017 yılında hazırlandığı,

ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Bu Anlaşmanın kanal konusunda bir iş birliği hatta platform oluşturmaya kadar gidecek bir noktaya taşınacağına anlaşıldığı,

Anlaşmanın gerekçesinde “Kanal İstanbul projesi için teknik ve idari iş birliği yapılması öngörülmektedir.” ifadesinin yer aldığı, Kanal İstanbul projesinin hayata geçmesi için Anlaşmanın vesile olmasının doğru bulunmadığı,

Kanal İstanbul projesinin, özellikle Rusya-Ukrayna krizine çözüm bağlamında müzakerelerde sık sık vurgulanan Montrö Anlaşması'nı geçersiz kılacak bir proje olduğu, dolayısıyla Kanal İstanbul projesine katkı sağlayacak olan bir anlaşmaya karşı olunduğu,

Deniz taşımacılığındaki çevresel tahribat, gemi adamı belgeleri, taşımacılık faaliyetinde denizde kaza yapılması durumuna dair tedbirler, ticari denizcilik faaliyetlerine katkı gibi denizcilik alanındaki hukuki uyuşmazlıklara çözümlerin bu anlamda önemli olduğu,

hususlarında yöneltilen görüşlere cevaben Dışişleri Bakan Yardımcısı tarafından;

Benzer anlaşmaların 50 ülkeyle imzalanmış durumda olduğu, Anlaşmanın özünün denizcilik alanında belirtilen konularda iş birliği yapmak olduğu,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	İstanbul	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Murat Emir</i>
İzmir	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Ankara	Aydın	Balıkesir
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Kamil Erozan</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>
Bursa	Bursa	Erzurum
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Derya Bakbak</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Eskişehir	Gaziantep	Hatay
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Yunus Emre</i>	<i>Hasan Turan</i>	<i>Niyazi Güneş</i>
İstanbul	İstanbul	Karabük
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

Anlaşmanın gerekçesinde Kanal İstanbul Projesi ile ilgili şu ifade bulunmaktadır:

Bahse konu Anlaşma ile iki ülke arasında denizcilik alanında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımlar için hukuki çerçevenin tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, Anlaşmanın seyir kanallarının inşası ve yönetimi konularında idari ve teknik uzmanlığın paylaşımı için işbirliği platformu kurulmasına ilişkin maddesi kapsamında, Kanal İstanbul Projesi için Panama ile teknik ve idari işbirliği yapılması öngörülmektedir.

İklim krizi tüm dünyanın ortak sorunudur. Kanal İstanbul Projesi iklim krizinden geçmekte olan dünyayı ağır bir şekilde etkileyecek bir projedir. ‘Kanal İstanbul Projesi’, ekolojik sistemi altüst ederek sadece Türkiye’ye değil tüm dünyaya zarar verecek niteliktedir. İklim kriziyle mücadelenin ortak sürdürülmesi için Akdeniz havzasının en büyük şehirlerinden biri olan İstanbul ve dünyamızın geleceği adına Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu projeye karşı çıkıyoruz.

Bütün dünyanın iklim krizinin yıkıcı etkileriyle mücadele içinde olduğu bir süreçte, ‘Kanal İstanbul’ gibi ekosistem bütünlüğünü bozarak doğaya geri dönüşü olmayan zararlar verecek bir projenin desteklenmesi, doğanın korunması ve iklim krizi ile mücadeleyle taban tabana zıt niteliktedir.

Söz konusu nedenden dolayı teklife muhalifiz.

16.12.2022

Mehmet Güzelmansur
Hatay

Murat Emir
Ankara
Yunus Emre
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİ

2/1776 Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Şerhimiz:

Anlaşma ile “Kanal İstanbul Projesi için Panama ile teknik ve idari işbirliği yapılması öngörülmektedir”. HDP olarak, Kanal İstanbul Projesine karşı çıktığımız yerden projenin yapılması için işbirliği yapılmasını sağlayacak bahsi geçen anlaşmaya da karşı çıkıyoruz.

Kanal İstanbul projesinin, yıllardır doğa/yaşam savunucuları ve başta İstanbul'da yaşayan yurttaşlar olmak üzere tüm yurttaşlar tarafından yıkım projesi olarak görülmesine rağmen ısrarla bilim dışı bir şekilde uygulamaya devam edilmek istenmektedir.

Kanal İstanbul Projesi bir ulaşım projesi değil, devasa bir gayrimenkul geliştirme, inşaatçı sermayedarlar için -tüm doğa tahribatına rağmen- bir projedir. Çokça ifade ettiğimiz gibi Kanal İstanbul Projesi; İstanbul'un ormanlık alanlarını, tarım arazilerini, yeraltı ve yerüstü su havzalarını, havasını ve doğal yaşam alanlarını imara açarak rant alanları haline getirecektir.

Kanal İstanbul Projesi nedeniyle su sorunu yaşanacak; İstanbul'un suyunu karşılayan Sazlıdere Baraj Havzası tamamen ortadan kalkacaktır. Terkos gölü beslenme havzası, Terkos-Kağıthane içme suyu isale hatları, Terkos-İkitelli içme suyu isale hatları kesilecek yani İstanbul'un ikinci en büyük su varlığı Terkos Gölü tehdit altına girecektir.

Sosyal Etki Değerlendirme Raporuna göre; Kanal İstanbul'un proje koridoru inşaatının tam 84 ay süreceği, hafriyat ve inşaat faaliyetinin 48 ay sürmesi beklenmektedir. İstanbulluları 84 ay toz bulutu altında yaşamaya mahkûm edilecek, hava kirliliğine sebep olunacaktır.

İstanbul'un son tarım alanları ve kuzey ormanlarından kalan ne varsa yok olacağı, ayrıca kültür varlıklarının yok edileceği, insan dışındaki canlıların yaşam alanlarının devasa bir tahribata uğrayacağı, güzergahta göçmen kuşların binlerce yıllık konaklama alanının geri dönüşümsüz yok olacağı, üç aktif fay hattının geçtiği bölgeye nüfus ve yapılaşma baskısı yükleyerek afet riskini artıran bu projeyi kabul etmiyoruz.

Bilim insanlarının ve doğa/yaşam savunucularının vurguladığı gibi; dünyanın en yıkıcı, yarattığı tahribatın düzeltilemeyeceği Kanal İstanbul gibi başka bir proje yoktur. Bu sebeple Kanal İstanbul Projesi için teknik ve idari işbirliği yapılması öngörülen bu anlaşmaya şerh düşüyoruz.

16.12.2022

Tulay Hatunoğulları Oruç

Adana

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE PANAMA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA DENİZCİLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Haziran 2016 tarihinde Panama’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE PANAMA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA DENİZCİLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
PANAMA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
DENİZCİLİK ANLAŞMASI

Bundan sonra taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti,

İki devlet arasındaki ilişkileri geliştirmeyi ve deniz çevresi alanındaki işbirliğini arttırmayı hedefleyerek,

Eşitlik, karşılıklı yarar, mütekabiliyet ve yardım ilkelerine uygun olarak, aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Madde 1

İşbu Anlaşmanın amaçları;

İki Devlet arasında denizcilik alanındaki ilişkilerin düzenlenmesi ve geliştirilmesi;

Deniz ticareti alanında eşgüdümün geliştirilmesi ve seyir emniyeti ile güvenliğinin artırılması;

İki Devlet arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine genel olarak katkıda bulunulmasıdır.

Madde 2

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından;

"Bir Tarafın Gemisi" terimi, Taraflardan birinin ülkesinin gemi siciline kayıtlı bulunan ve o devletin mevzuatına uygun olarak bayrağını taşıyan herhangi bir gemi anlamına gelmektedir.

Bununla birlikte bu terim aşağıdakileri içermez:

- Savaş gemileri ve ticari amaçlar dışında işletilen diğer hükümet gemileri,
- Balıkçı gemileri,
- Hidrografik, oşinografik ve bilimsel araştırma gemileri,
- Spor ve gezinti tekneleri.
- Tehlikeli atık taşıyan gemiler.

"Mürettebat" terimi, mürettebat listesine dâhil olan ve sefer esnasında hizmet vermek veya geminin çalıştırılması amacıyla istihdam edilmiş kaptan veya diğer herhangi bir kişiyi kapsamına almaktadır.

"Bir tarafın Limanı" terimi; Taraflardan birinin karasularında bulunan, uluslararası deniz taşımacılığının yapıldığının ilan edildiği, malların ve/veya yolcuların yüklenmesi, boşaltılması veya transit taşınması için açık olan deniz limanını ifade eder.

"Yetkili makamlar" terimi;

- Türkiye Cumhuriyeti tarafında; "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı"nı,
- Panama Cumhuriyeti tarafında; "Panama Denizcilik Otoritesi'ni" ifade eder.

Taraflar; yetkili makamlarda değişiklik olması durumunda birbirlerine diplomatik kanallardan yazılı bildirimde bulunacaklardır.

Madde 3

1. Her bir Taraf, diğer Tarafın gemilerine, mütekabiliyet şartı ile limanlarına serbest giriş, rıhtımlarda yer tahsis ve yükleme ve boşaltma, gemiden gemiye nakil, yolcu iniş ve binışı için liman imkânlarının kullanımı, seyrüsefere yönelik hizmetlerin kullanımı konularında, uluslararası deniz taşımacılığı yapan kendi gemilerine yaptığı muamelenin aynısını yapacaktır.

2. İşbu maddenin 1. paragrafında yer alan hükümler;

- (a) Yabancı gemilerin girişine açık olmayan limanlara uygulanmayacaktır;
- (b) Denizde kabotaj taşımacılığına ve her bir Tarafça saklı tutulan diğer faaliyetlere uygulanmayacaktır;
- (c) Taraflardan birinin, kendi gemilerine verdiği zorunlu kılavuz alma gereklerinden muafiyetlerin diğer Taraf gemilerine teşmil edilmesini zorunlu kılmayacaktır.

Madde 4

Taraflar aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapacak, tecrübe ve görüş paylaşımında bulunacak ve denizcilik alanında faaliyet gösteren özel ve kamu şirketlerinin bu işbirliği mekanizmasına dahil olmasını teşvik edeceklerdir:

(a) Limanların inşası ve geliştirilmesi,

- Liman yönetimi ve/veya işletilmesinde iş ortaklıklarının kurulması,

(b) Gemi ve yat inşası, gemi bakım-onarım, gemi geri dönüşümü ve tersane inşaatı,

- Gemi inşası ve yat inşası, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve modern teknolojilerin oluşturulması/uygulanması,
- Taraflardaki tersanelerin inşa ve modernizasyonu.

(c) Mesleki eğitim alanında;

- Deniz emniyeti ve güvenliği,
- Deniz kirliliğinin önlenmesi,
- Liman ve filo yönetimi,
- Gemi inşası, gemi bakımı, onarımı ve gemi geri dönüşümü.

(d) Tarafların ulusal kanunlarına bakılmaksızın, Taraflar; diğer Tarafça yetkilendirilmiş Klas Kuruluşlarınca düzenlenmiş belge ya da sertifikaları, Taraflardan birinin Taraflarca sertifikalandırılmış gemisi diğer Tarafın limanına vardığında sörvey yapma, belgelendirme amacıyla diğer Tarafça da tanınacaktır.

Madde 5

Taraflar, kendi mevzuatı, liman düzenlemeleri ve uluslararası hukuka göre yükümlülükleri çerçevesinde, gemilerin limanlarda bekleme sürelerinin mümkün olduğu ölçüde kısaltılması için uygun tedbirleri alacaklar ve bu limanlarda yürürlükte bulunan idari, gümrük ve sağlık işlemlerinin basitleştirilmesini sağlayacaklardır.

Madde 6

Bir Tarafın ilgili uluslararası düzenlemeler ve kendi ulusal mevzuatı uyarınca düzenlediği ya da tanıdığı, gemilerin uyruğunu gösteren belgelerle gemilere ait diğer belgeler, diğer Tarafça tanınacaktır.

1. Her bir Tarafın, 1969 Gemilerin Tonajını Ölçme Uluslararası Sözleşmesi uyarınca düzenlenmiş uluslararası tonaj belgesine sahip gemileri, diğer Taraf Devletin limanlarında yeniden ölçüme tabi tutulmayacaktır.

2. Taraflardan biri, diğer Tarafça düzenlenmiş veya kabul edilmiş gemilerin uyruğunu belirleyen belgeleri, gemilerle ilgili tonaj sertifikalarını ve diğer resmi belgeleri kabul edecektir.

Madde 7

Her bir Taraf, diğer Tarafın yetkili makamları tarafından ilgili uluslararası düzenlemeler ve kendi Devletin mevzuatına uygun olarak verilmiş olan gemi adamları kimlik belgelerini tanıyacak ve bu belgeleri taşıyanlara bu Anlaşmanın 8. ve 9. Maddelerinde belirtilen hakları bahsi geçen maddelerde öngörülen şartlarda sağlayacaktır.

Söz konusu kimlik belgeleri:

- Türkiye Cumhuriyeti tarafında - Gemiadamı Cüzdanı ve/veya Gemiadamları Belgesi;
- Panama Cumhuriyeti tarafında - Gemiadamı Pasaportu veya Gemiadamı Kimlik Belgesi.

Madde 8

Bir Tarafın gemisinin bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen bir kimlik belgesini taşıyan mürettebatı, kaptanın mürettebat listesini yetkili yerel idarelere vermiş olması şartıyla, geminin diğer Tarafın limanında bulunduğu süre zarfında vize almaksızın kıyıya çıkabilir ve geçici olarak kıyıda kalabilir.

Bu kişiler, karaya çıkarken ve gemiye dönerken, mevcut ulusal mevzuata, hudut ve gümrük kontrollerine riayet edeceklerdir.

Madde 9

1. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgelerinin sahipleri, kullanılan ulaşım aracına bakılmaksızın, gemilerine katılmak, diğer bir gemiye aktarılmak, kendi Devletlerine dönmek veya diğer Tarafın idareleri tarafından onaylanan diğer herhangi bir amaç doğrultusunda seyahat etmek için, söz konusu Tarafın giriş ve çıkış işlemlerini uygun şekilde yerine getirmek koşuluyla, diğer Tarafın Devletinin ülkesine giriş veya ülkesinden transit geçiş yapma hakkına sahip olacaklardır.

Bu durumda, ilgili Tarafın Devletinin mevzuatına göre vize gerekli ise, bu vizeler mümkün olan en kısa sürede verilecektir.

2. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgesinin sahipleri Tarafların Devletinin uyarığında değil ise, bu maddenin 1. paragrafında belirtilen vizeler, belge sahiplerine gemiadamı kimlik belgesini düzenleyen Tarafın Devletinin ülkesine dönülmesinin garanti edilmesi şartıyla verilecektir.

3. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde değinilen kimlik belgesini taşıyan bir mürettebat, sağlık sebepleri veya ilgili idareler tarafından geçerli sayılan diğer nedenlerle Taraf Devletin bir limanına indirildiğinde, sözkonusu Taraf Devlet bu kişinin ülkede kalmasına ve kendi ülkesine dönmesine veya herhangi bir ulaşım aracı ile başka bir limana götürülmesine izin verecektir.

4. Bu Anlaşmanın 7. Maddesi ve bu maddenin 1-3. paragraflarındaki hükümlere hâlel getirmeksizin, Taraf Devletlerin ülkelerinde yabancıların giriş, kalma ve ayrılmasına ilişkin olarak yürürlükte olan hükümler geçerli olmaya devam edecektir.

5. Her bir Taraf, yukarıda tanımlanan gemiadamı kimlik belgesine sahip olan şahıslardan uygun bulmadıklarının ülkesine girişini reddetme hakkını saklı tutar.

Madde 10

1. Taraflardan birinin gemisi, diğer Tarafın karasuları veya iç sularında enkaz haline gelir, karaya oturur, terk edilir veya başka herhangi bir kaza geçirirse; gemi, kazanın geçirildiği Tarafın ülkesinde ulusal gemilere uyguladığı muamelenin aynıysından yararlanacaktır.

2. Bu maddenin 1. Paragrafında belirtilen bir gemide bulunan mürettebata, yolculara veya yüke, her zaman ulusal bir gemi ile aynı ölçüde yardım ve destek sağlanacaktır.

3. Bu maddenin 1. Paragrafında belirtilen gemiden boşaltılan ya da kurtarılan yük ve eşyalar, diğer Tarafın ülkesinde kullanılmadığı ya da tüketilmediği sürece herhangi bir gümrük vergisine tabi tutulmayacaktır.

Madde 11

1. Her bir Tarafın gemileri, diğer Taraf devletın karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde çevresel tahribatın önlenmesi için, ilgili uluslararası düzenlemelere ve diğer Tarafın mevzuatına göre gerekli olan tüm tedbirleri alacaktır.

2. Tarafların gemileri, diğer Tarafın karasularında, diğer Akit Tarafın yürürlükte olan çevrenin korunması alanındaki kanunlarına göre sorumlu olacaktır.

3. Her bir Akit Tarafın karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde diğer Akit Tarafın gemisi tarafından çevresel kirlilikten oluşan bir hasarın ortaya çıkması durumunda, kirlüten gemi, ilgili uluslararası sözleşmeler ve Akit Tarafın kanunlarına göre sorumlu olacaktır.

Madde 12

Tarafların yetkili makamlarının temsilcileri, bu Anlaşmanın uygulanması ve deniz taşımacılığı ile ilgili karşılıklı yarar görülen konuların ele alınması için dönüşümlü olarak Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Panama Cumhuriyeti'nde toplanacaklardır.

Madde 13

Taraflar, navigasyon kanallarının inşası ve yönetimi konularında idari ve teknik uzmanlığının paylaşımı için bir işbirliği platformu kurulması konularında mutabık kalmışlardır.

Madde 14

Taraflar, denizcilikle ilgili organizasyonlardaki uluslararası platformlarda işbirliği yapma konusunda mutabık kalmışlardır.

Madde 15

1. Taraflar, Taraflardan birinin gemilerinin, diğer Tarafın limanları ile üçüncü ülke limanları arasında yapılacak deniz ticaretine katılmalarına; Taraf Devletlerin mevzuatına, teamüllerine ve politikalarına uygun olmak kaydıyla engel olmayacaklardır.

2. Bu maddenin hükümleri, üçüncü ülkelerin gemilerinin her iki Taraf Devletin limanları arasındaki deniz ticaretine katılma haklarını, Taraf Devletlerin mevzuatına, teamüllerine ve politikalarına uygun olması koşuluyla etkilemeyecektir.

3. Taraflar, ikili ticaretle, her iki Tarafın gemilerinin yük taşımacılığına katılmalarını destekleyecekler ve özellikle karşılıklı menfaat ilkesine uygun olacak şekilde düzenli deniz hatları kurulmasını teşvik edeceklerdir.

4. Taraflar, 3. Paragraf'da belirtilen düzenli hatların kurulması için maksimum çabayı göstereceklerdir. Bu çerçevede, Taraflar, 3. paragrafın uygulanması için ilgili paydaşların da katılımıyla Geçici Çalışma Grupları kuracaklardır.

Madde 16

Taraflar, kendi mevzuatının sınırları dâhilinde, deniz taşımacılığı ve gemi inşa alanında faaliyet gösteren Klas kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek konusunda gayret göstereceklerdir. Bu çerçevede, kendi Ulusal Klas Kuruluşlarının tanınması ve yetkilendirilmesi, bu konudaki Uluslararası Denizcilik Örgütünün enstrümanlarıyla uyumlu olacaktır.

Madde 17

Taraflar, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, diğer Tarafın denizcilik kuruluşlarının kendi ülkelerinde deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren ortak teşebbüsler ve ticari faaliyetlerle uğraşmayan temsilcilikler kurmasını destekleyeceklerdir. Bu tür ortak teşebbüslerin ve temsilciliklerin kurulması ve faaliyetleri, ev sahibi Devletin mevzuatına tabi olacaktır.

Madde 18

İşbu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Panama Cumhuriyeti'nin tarafı olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemez.

Madde 19

İşbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, Tarafların yetkili makamları arasında yapılacak doğrudan müzakerelerle karşılıklı anlayış içerisinde çözümlenecektir. Söz konusu makamların bir anlaşmaya varamaması halinde, uyuşmazlık diplomatik yollardan çözülecektir.

Madde 20

İşbu Anlaşma, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler bu Maddenin 1. Paragrafında belirtilen yasal usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

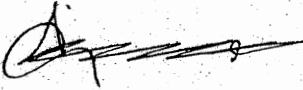
İşbu Anlaşma, beş (5) yıl yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak yürürlükten kalkma tarihinden altı (6) ay önce bildirmek koşuluyla işbu anlaşmayı herhangi bir zamanda sonlandırabilir.

Taraflardan biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini, Anlaşmanın yürürlük süresi dolmadan altı (6) ay önce karşı Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği sürece, Anlaşma beş (5) yıllık süreler halinde otomatik olarak yenilenecektir.

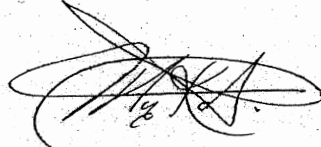
Bu Anlaşma, Panama şehrinde 27 Haziran 2016 tarihinde Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere iki (2) orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Yorumlamada farklılık olduğu takdirde İngilizce metin geçerli olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**PANAMA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

Denizcilik Bakanı

Ahmet ARSLAN

Jorge BARAKAT PITY

